

Bibliotekersättningens grundbelopp för åren 2024 och 2025

Regeringen och företrädare för de litterära och bildlitterära upphovsmännens organisationer har i juni 2023 ingått en överenskommelse om bibliotekersättningens grundbelopp för åren 2024 och 2025. Grundbeloppet för hemlån av svenskt originalverk höjs med 8 öre till 2 kr och 12 öre för år 2024 och med ytterligare 8 öre till 2 kr och 20 öre till år 2025.

Grundbeloppet används för beräkning av den totala bibliotekersättningen, ur vilken fördelas dels individuella utlånersättningar, dels arbetsstipendier m.m. till författare, översättare, tecknare och fotografer. Förutsättningarna för förhandlingarna vara denna gång speciella. Utlåningsåren 2020 och 2021 utgjorde enligt regelverket beräkningsgrund. Eftersom biblioteksutlåningen under just dessa år påverkades negativt av restriktionerna under pandemin, enades parterna om att bibliotekersättningen ska tillföras ytterligare medel enligt följande: 8,75 milj. kr år 2024 och 2 milj. kr år 2025.

Överenskommelsen om extra tillfälliga medel utöver grundbeloppshöjningen innebär att medlen kan fördelas som stipendier och bidrag enligt den förordning som reglerar verksamheten. Den individuella ersättningen är bestämd som 60% av grundbeloppet storlek. (Ersättningen för översättningar är hälften av ersättningen för originalverk.)

År	Grundbelopp	Förändring	Individuell ersättning	Total bibliotekersättning	Förändring
2014	1,41 kr	+2,9%	0,85 kr	139 220 000 kr	+4,1%
2015	1,45 kr	+2,8%	0,87 kr	141 933 000 kr	+1,9%
2016	1,52 kr	+4,8%	0,91 kr	148 997 000 kr	+5,0%
2017	1,60 kr	+5,3%	0,96 kr	156 839 000 kr	+5,3%
2018	1,68 kr	+5,0%	1,01 kr	163 832 000 kr	+4,5%
2019	1,76 kr	+4,8%	1,06 kr	171 633 000 kr	+4,8%
2020	1,88 kr	+6,8%	1,13 kr	177 342 000 kr	+3,3%
2021	1,92 kr	+2,1%	1,15 kr	181 115 000 kr	+2,1%
2022	2,00 kr	+4,2%	1,20 kr	184 792 000 kr	+2,0%
2023	2,04 kr	+2,0%	1,22 kr	188 488 000 kr	+2,0%
2024	2,12 kr	+3,9%	1,27 kr	190 488 000 kr	+1,1%
2025	2,20 kr	+3,8%	1,32 kr	190 599 000 kr	+0,1%

Överenskommelsen om grundbeloppet innebär som framgår ovan ökning i nivå med de senaste tio åren. När det gäller den totala bibliotekersättningen blir de årliga ökningarna – trots överenskommelsen om tillfälliga extra medel – de lägsta på länge: 1,1 procents ökning till år 2024 och därefter i princip oförändrat (+0,1%) till år 2025.

Trendmässigt har utlåningen minskat under hela 2000-talet, även om hänsyn tas till e-bokslåningen (vilken inte utgör underlag för statlig bibliotekersättning). Den negativa utvecklingen förstärktes under pandemin, med bland annat en 20-procentig minskning av utlåningen på folkbiblioteken från år 2019 till år 2021. Till år 2022 ökade utlåningen åter jämfört med år 2021, men var ändå lägre än under det första pandemipåverkade året 2020.